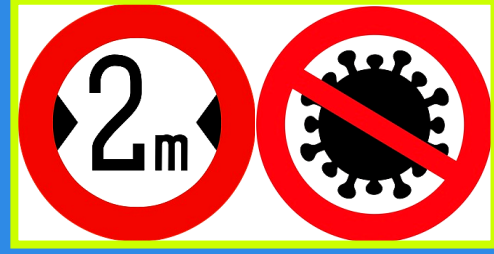

ODTÜ PSİKOLOJİ BÖLÜM BÜLTENİ

SAYI 17

OCAK - ŞUBAT - MART 2021

Dopdolu bir içerikle
yeni sayımız!

Bu Sayıda:

- Trafik ve Ulaşım Psikolojisi: Genel Bakış ve Bölümümüzdeki Çalışmalarımız** 1
- Doç. Dr. Bahar Öz Bölümden Haberler!** 2-3
- Ödüller & Başarılar** 4
- Tezler** 4
- Yayımlar** 4
- Dört Cevapta Doktora Tezim** 5-6
- Bunları Biliyor Muydunuz?** 7

Trafik ve Ulaşım Psikolojisi: Genel Bakış ve Bölümümüzdeki Çalışmalarımız

Bölümümüz öğretim üyelerinden **Doç. Dr. Bahar Öz**, trafik güvenliği çalışmalarının psikoloji alanındaki genel çerçevesi, bu alandaki kendi çalışmaları, bölümümüz bünyesindeki ilgili lisansüstü programlar ve birim çalışmaları ile ilgili bir bilgilendirme yaptı.

İnsanlar, yüksek hızda araç kullanmanın trafik kazalarına sebep olan bir faktör olduğunu bildikleri halde neden hız sınırlarını aşarlar? Kırmızı ışıkta geçmenin kural ihlali olduğunu bilmelerine rağmen bunu neden yaparlar? Bu ve benzeri temel sorular, trafik kazalarının incelenmeye başlandığı ilk zamanlardan bu yana cevaplarını arıyor. O zamanlardan günümüze kadarki süreçte bu tür temel sorular farklı şekillerde yorumlansa da, altında yatan faktörleri anlama ihtiyacı hiç değişmedi. İnsanın ulaşım sistemindeki kritik varlığı da öyle...

Her birimiz, günlük hayatımızda, sürücü, yaya, yolcu gibi farklı yol kullanıcıları rollerinde, ulaşmak istediğimiz yere güvenli bir şekilde gidebilmek amacıyla planlar yaparak, harekete geçiyoruz. Dünya çapındaki veri temelli tahminlere göre trafik kazalarının, günümüzde olduğu gibi uzun vadede de en başta gelen ölüme devam edeceği gerçeğine baktığımızda, trafik güvenliğinin sağlanması için uygulamada birçok değişikliğin planlanmasının ve önlemler alınmasının gerekliliği açık bir şekilde görülmektedir.

Yol güvenliği söz konusu olduğunda, alınması gereken önlemler ve yapılması gereken planlamalar ancak farklı disiplinlerin iş birliği sonucunda oluşturulursa tam olarak anlamını buluyor. Başka bir deyişle, trafik güvenliği disiplinlerarası bir konudur; trafik güvenliğinin sağlanması süreci, psikolog, mühendis, şehir ve bölge planlama uzmanı, ekonomist gibi farklı uzmanlık alanlarından araştırmacı ve uygulayıcıların ortak çalışmasını gerektiren çok yönlü bir süreçtir.

Bahsedilen bu süreçte önemli bir rolü olan "Trafik ve Ulaşım Psikologları"; kara, hava, deniz yolu gibi ulaşım ortamlarındaki sürücü, yaya, yolcu gibi farklı yol kullanıcılarının davranışlarını, bu davranışların sonuçlarını ve altında yatan psikolojik süreçleri insan, araç, fiziksel, sosyal ve kültürel çevre etkileşimi çerçevesinde incelemek üzere bilimsel araştırmalar ve uygulamalar yapan uzmanlardır. Bu kapsamda örneğin; tüm ulaşım ortamlarındaki davranışlar ve beceriler, stres, yorgunluk, saldırganlık gibi durum ve tepkiler, bunlarla ilişkili olabilecek bilişsel, sosyal, kültürel, fiziksel çevre ve araç ile ilgili faktörler temelinde incelenebilir. Bunun yanında, risk alma, heyecan arama ve çeşitli kişilik özellikleri gibi bireysel değişkenlerin, yaşanan travmatik olayların trafikteki duyu, düşünce ve davranışlara etkisi de Trafik ve Ulaşım Psikolojisi (TUP) çalışma konuları arasında sıralanabilir.

Ben de TUP alanında araştırmalar yapan bir psikolog olarak çalışmalarına, profesyonel sürücülerin (otobüs, kamyon, taksi sürücülerini vb.) yer aldığı, kurum güvenlik kültürünün, sürücülerinin güvenle ilgili davranış ve becerileri ile ilişkilerini incelediğim araştırmalarla başladım. Takip eden zamanlarda hem bu çalışmalarına

devam ettim, hem de engelli sürücüler, yayalar, yaşlı sürücüler, çocuklar gibi korunmasız yol kullanıcıları gruplarının trafik ve ulaşım ortamlarındaki güvenliği ile ilişkili unsurlar üzerinde çalıştım. Bu süre zarfında, İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Kalkınma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı gibi trafik güvenliği ile ilgili üst düzey karar verici kurum ve kuruluşlarda üniversite temsilcilikleri yaparak, trafik güvenliği ile ilgili ülke çapındaki planlamalara TUP bilimsel yaklaşımları temelinde katkılarda bulunma fırsatlarım oldu.

Bölümümüz TUP Anabilim Dalı, ilgili alanda ülkemizdeki lisansüstü seviyedeki tek yüksek lisans programına; doktora seviyesinde ise dünyadaki tek aktif programa sahip Anabilim Dalıdır. Koordinatörlüğünü üstlendiğim TUP lisansüstü programlarımız aynı Anabilim Dalında görev yapan 2 öğretim üyesi ve 20 lisansüstü öğrenci ile tüm çalışmalarına hızla ve yoğun bir şekilde devam etmektedir. Çalışmalarına başladığı günden bu yana uluslararası işbirlikleri konusunda motivasyonu ve çalışmalarını artıran devam eden Güvenlik Araştırma Birimimiz (<http://sru.psy.metu.edu.tr/>)

TUP Anabilim Dalı öğretim üyelerimizden, lisansüstü program öğrencilerimizden ve mezunlarımızdan oluşmakta olup, trafik ve ulaşım ortamlarında güvenle ilgili çeşitli ulusal ve uluslararası projelerde yürütücü veya proje ortağı rolleriyle yer alarak, alana ulusal ve uluslararası düzeyde katkıda bulunan bir çalışma ekibi haline almıştır. Bunun yanında büyük heyecanla çalışmalarını sürdürdüğümüz bilimsel dergimiz Trafik ve Ulaşım Araştırmaları Dergisi (TUAD), yayın hayatına 2018 yılının Nisan ayında başlamıştır. Baş Editörü olarak görev yaptığım, tüm süreçleri, motivasyonu oldukça yüksek trafik güvenliği araştırmacılarımızdan oluşan bir yayın ve editörler kurulu tarafından titizlikle işletilen TUAD, TÜBİTAK ULAKBİM DergiPark Sistemi üzerinden (<http://dergipark.gov.tr/tuad>) yılda iki sayı olarak yayımlanmaktadır. TUAD kapsamında bugüne kadar birçok trafik güvenliği araştırmacısının ve bölümümüz öğrenci ve araştırmacısının bilimsel çalışmaları yayımlanmıştır.

Hayatımızın en dinamik ve güvenliğin açısından en kritik alanlarından birine, ulaşım sistemine yönelik çalışmalarına, alandaki öncü rolünü sürdürmek için büyük motivasyonla devam etmekte olan TUP programları ve Güvenlik Araştırma Birimi olarak, alanımızla ilgilenen tüm öğrencilere, araştırmacılara, alanda uygulayıcı olarak çalışan uzmanlara çalışmalarımız ile ilgili bilgi vermekten her zaman memnuniyet duyduk, duyacağız. Trafik güvenliğinin artması yönünde attığımız her adımın, bu yönde atılan her adıma sağladığı katkının devamı dileğiyle...

Doç. Dr. Bahar Öz

Editör:
Ar. Gör. Gizem Fındık

E-posta:
psynews@metu.edu.tr

BÖLÜMDEN HABERLER

Bölüm Başkan Yardımcımız Değişti.

Bölümümüz öğretim üyelerinden Dr. Öğr. Üyesi Yonca Toker Gültaş, bir süredir devam ettirdiği Bölüm Başkan Yardımcılığı görevinden ayrılmış, yerine Dr. Öğr. Üyesi Banu Cingöz Ulu Hocamız göreve başlamıştır. Yonca Hocamıza verdiği destek için teşekkür ediyor, Banu Hocamızı tebrik ediyoruz.

Yeni Öğretim Üyemiz.

Dr. Leman Korkmaz'ın bölümümüze ataması gerçekleşmiş ve kendisi bölümümüzdeki yeni görevine başlamıştır. Hoşgeldiniz Leman Hocam.

ODTÜ Psikoloji Ailesinin En Genç Üyesi.

Bölümümüz öğretim üyelerinden Doç. Dr. Yonca Toker Gültaş ile araştırma görevlilerinden Mehmet Gültaş'ın oğulları Can Hikmet bebek 15 Mart 2021 tarihinde dünyaya geldi. Çiftimizi gönülden tebrik ediyor, Can Hikmet bebeğe sağlıklı, güzelliklerle dolu bir ömür diliyoruz.

Mezunlarımızla İletişimimizi Sürdürmek için Yeni Bir E-Posta Listesi Oluşturduk: psy-alumni.

Bölümümüzden mezun olan; fakat bölümle bağıni koparmak istemeyen mezunlarımızın bölümle ilgili haber ve duyuruları almaya devam edebilecekleri, iş ilanlarını paylaşabilecekleri, mezunlar günü ve madalya töreni gibi birçok etkinliğı takip edebilecekleri bir e-posta listesi oluşturduk: psy-alumni. Zaman içerisinde tüm ODTÜ Psikoloji mezunlarını bu listeye ekleyerek ailemizi büyötmeyi, etkileşim kurmayı gönülden istiyoruz.

Eğer siz de ODTÜ Psikoloji bölümü ile bağıni koparmak istemeyen ya da yeniden bağı kurmak isteyen mezunlarımızdan biriyseniz, psy-alumni e-posta grubuna üye olmak için;

<https://mailman.metu.edu.tr/mailman/listinfo/psy-alumni>

adresine gidebilir, ilgili alanlara isminizi, e-posta adresinizi ve belirlediğiniz bir şifreyi girerek listeye kendinizi ekleme talebinizi bize iletebilirsiniz.

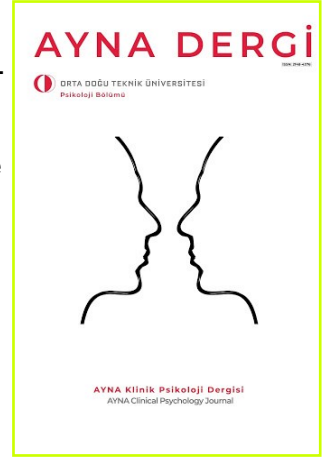

BÖLÜMDEN HABERLER

Öğretim Üyelerimizden Prof. Dr. Tülin Gençöz'ün Baş Editörlüğünü Üstlendiği AYNA Klinik Psikoloji Dergisi'nin Yeni Sayısı Çıktı.

ODTÜ Psikoloji Bölümü öğretim üyelerimizden Prof. Dr. Tülin Gençöz'ün Baş Editörlüğünü yürüttüğü, farklı psikoloji bölümlerinden öğretim üyeleri ve elemanlarının editör kurulunda yer aldığı AYNA Klinik Psikoloji Dergisi nicel, nitel, vaka, eser incelemesi, psikometrik gibi farklı türlerdeki Türkçe veya İngilizce makalelere yer vermektedir. 2014 yılından bu yana yılda 3 sayı olarak yayınlanan, TR Dizin ve Uluslararası alan dizini EBSCOhost dizinlerinde yer alan AYNA Klinik Psikoloji Dergisi'nin Lacanyen Psikanaliz (2017, Cilt 4, Sayı 3) ve Nitel Araştırmalar (2019, Cilt 6, Sayı 1) özel sayıları da bulunmaktadır.

2021 Şubat ayında derginin 8. Cilt, 1. Sayısı yayınlanmıştır. Dergide yer alan makalelerin tam metinlerine <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ayna> adresi üzerinden erişebilirsiniz.

Bölümümüz Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Tülin Gençöz ile Prof. Dr. Faruk Gençöz Tarafından "Nitel Araştırma Yöntemleri ve Uygulamaları: Klinik Psikoloji ve Psikanalitik Yönelim" Başlıklı bir Panel Düzenlendi.

Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz konulu panelde, Dr. Öğr. Üyesi Ayşen Maraş, Dr. Öğr. Üyesi Yağmur Ar Karcı, Dr. Öğr. Üyesi Sevda Sarı Demir, Dr. Öğr. Üyesi Derya Özbek Şimşek ve Dr. Öğr. Üyesi Duygu Cantekin konuk konuşmacı olarak yer aldılar.

Bölümümüz Öğretim Üyelerinden Dr. Öğr. Üyesi Başak Şahin Acar'ın "PSY526 - Memory Development in Infancy and Childhood" Dersinde Değerli Konukları Vardı:

- * University of New Hampshire'dan Prof. Dr. David Pillemer, "Functions of Autobiographical Memory" ve
- * University of New Hampshire'dan Prof. Dr. Michelle Leichtman, "The Development of Children's Autobiographical Memory for Learning Episodes" başlıklı konuşmalarını yapmak üzere konuk oldular.

Bölümümüz Öğretim Üyelerinden Dr. Öğr. Üyesi Başak Şahin Acar'ın "PSY514 - Language Development and Bilingualism" Dersinde Değerli Konukları Vardı:

- * University of Pennsylvania'dan Doç. Dr. Eon Suk Ko, "Child Directed Speech" ve
- * Kadir Has Üniversitesi'nden Dr. Öğretim Üyesi Aslı Aktan-Erciyes, "Early Parental Causal Language Input Predicts Children's Later Causal Verb Understanding" başlıklı konuşmalarını yapmak üzere konuk oldular.

ODTÜ Psikoloji Bölümü Seminer Serisi Kapsamında Konuşmacılarımız Vardı:

- * 26 Mart'ta Leyla Alma, "An Investigation of Smoking Dependency In the Frame of Metacognitive Approach" başlıklı konuşmasını yapmak üzere konuk oldu.

Ödüller & Başarılar

Bölümümüz öğretim üyelerinden Dr. Öğr. Üyesi Yonca Toker Gültaş, 13 Ocak 2021 tarihinde T.C. Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı'ndan Sosyal Psikoloji Bilim Alanında Doçent unvanı almaya hak kazanmıştır. Hocamızı tebrik ediyor, başarılarının daim olmasını diliyoruz.

Tezler

- * Prof. Dr. Mine Mısırlısoy danışmanlığındaki ve Prof. Dr. Türker Özkan eş-danışmanlığındaki Seda Özbozdağlı "The Effects of Intentional and Unintentional Mind Wandering and Perceptual Load on Driving Performance" başlıklı doktora tezini,
 - * Prof. Dr. Özlem Bozo Özen danışmanlığındaki Gizem Uzun "Mediating Role of Emotion Regulation in Age and Life Satisfaction/Affect Relations: Socioemotional Selectivity Theory Perspective" başlıklı doktora tezini,
 - * Doç. Dr. Başak Şahin Acar danışmanlığındaki ve Prof. Dr. Patricia J. Bauer eş-danışmanlığındaki Demet Kara "Examining Autobiographical Memory Characteristics through Relationship Stories: The Role of Gender and Memory Type" başlıklı doktora tezini,
 - * Dr. Öğr. Üyesi Banu Cingöz Ulu danışmanlığındaki Bülent Aykutoğlu "Jealousy, Basic Need Satisfaction, and Well-Being in Romantic Relationships" başlıklı doktora tezini,
 - * Dr. Öğr. Üyesi Banu Cingöz Ulu danışmanlığındaki Mehmet Fatih Bükün "The Role of Emotions and Group Identification in Decision to Dissent from Group Norms" başlıklı doktora tezini,
 - * Prof. Dr. Sibel Kazak Berument danışmanlığındaki Zeynep Su Altınöz "Parental and Peer Acceptance and Rejection and Cross-Context Interactions" başlıklı yüksek lisans tezini,
 - * Prof. Dr. Türker Özkan danışmanlığındaki Nesrin Budak "The Relationship between Personality Traits and Pedestrian Behaviors: Mediating Role of Individual Values" başlıklı yüksek lisans tezini,
 - * Doç. Dr. Başak Şahin Acar danışmanlığındaki ve Prof. Dr. Nebi Sümer eş-danışmanlığındaki Bahar Tümer "Qualitative Examinations of Paternal and Maternal Parenting Control in Early and Middle Childhood among Turkish Parents" başlıklı yüksek lisans tezini,
 - * Doç. Dr. Deniz Canel Çınarbaş danışmanlığındaki İdil Uğurluoğlu "The Effect of Mental Representation of Romantic Partner on Affect Regulation in Bisexual Women's Romantic Relationships with Men and Women+: The Role of Partner Gender Identity" başlıklı yüksek lisans tezini,
 - * Doç. Dr. Bahar Öz danışmanlığındaki ve Dr. Öğr. Üyesi Kürşad Demirutku eş-danışmanlığındaki Uluğhan Ergin "Understanding Driving Vengeance from the Scope of Basic Individual Values" başlıklı yüksek lisans tezini,
- başarıyla sunmuşlardır. Kendilerini ve danışmanlarını tebrik ediyoruz.

Yayınlar

- * Akbaş-Uslu, G., Sakallı, N., Ceylan-Batur, S., & Doğulu, C. (2020). Namus Sistemini Meşrulaştırma Ölçeği'nin geliştirilmesi. Nesne Psikoloji Dergisi, 8(18), 472-491. doi: 10.7816/nesne-08-18-08
- * Kislal, S., Jin, W., Maesner, C. and Edlow, A.G. (2021). Mismatch between obesogenic intra-uterine environment and low-fat postnatal diet may confer offspring metabolic advantage, Obesity Science & Practice. <https://doi.org/10.1002/osp4.501>

Dört Cevapta Doktora Tezim

Ad Soyad: Dr. Bülent Aykutoğlu

Başlık: Romantik İlişkilerde Kıskançlık, Temel İhtiyaç Doymu ve İyi Olma Hali

Konu Neydi? Tezde, romantik ilişkilerde deneyimlenen kıskançlık duygusunun insanların bireysel ve ilişkisel iyi olma halleri üzerindeki etkisi Öz-Belirleme Kuramı'nın bakış açısından açıklanmaya çalışılmıştır.

Nasıl Çalışıldı? Tez kapsamında kıskançlık, temel ihtiyaç doymu ve bireysel ve ilişkisel iyi olma hali arasındaki ilişki 2 anket çalışması, 1 günlük çalışması ve 3 deneysel çalışma olmak üzere toplamda 6 çalışma ile incelenmiştir. 3 çalışmada Türkiye'de, bir çalışmada ise Amerika'da öğrenim gören üniversite öğrencilerinden veri toplanmıştır. Diğer 2 çalışmada ise Amerika'da yaşayan ve romantik ilişkiye sahip yetişkinlerden veri toplanmıştır.

Ne Bulundu? Yapılan çalışmalar, kıskançlık deneyiminin bireylerin romantik ilişkilerindeki temel ihtiyaç doymalarını olumsuz yönde etkilediğini, bunun da daha düşük bireysel ve ilişkisel iyi olma hali ile sonuçlandığını göstermiştir.

Neden Önemli? Tezde yapılan çalışmalar ile partnerler arasındaki şiddetin ve boşanmaların en önemli sebeplerinden birisi olan kıskançlık duygusunun bireyleri ve romantik ilişkileri etkileme yollarından bir tanesi kuramsal bir bakış açısından faydalanılarak açıklanmıştır.

Dört Cevapta Doktora Tezim

Ad Soyad: Dr. Mehmet Fatih Bükün

Başlık: Duyguların ve Grup Kimliği ile Özdeşleşmenin Grup Normlarına Muhalefetteki Rolü

Konu Neydi? Bu tez, grubuna yüksek aidiyet ile bağlı olan üyelerin grup normları ile çatışma yaşamalarında grup imajına yönelik kaygılarının rolünü araştırdım. Ayrıca, norm çatışması yaşamalarından sonra hissedebilecekleri utanç ve öfke duygularının grup normlarına karşı gelmedeki rollerini incelemeyi amaçladım.

Nasıl Çalışıldı? Tez kapsamında iki çalışma yürütülmüştür. İlk çalışma ODTÜ çalışanlarından ve ikinci çalışma ise ODTÜ öğrencilerinden oluşmak üzere anket yoluyla veri toplanmıştır.

Ne Bulundu? Grup imajına zarar verebilecek normlar, grup üyelerinin bu grup normlarını, grup için zararlı olabileceği algısı sonucunda, grup normları ile çatışma yaşamalarına yol açmıştır. Grup normunun gruba zarar verebileceği kaygısıyla kişiler öfke ve utanç hissetmişler. Deneyimledikleri bu duygulardan sonra grup imajını olumsuz etkileyen normlara karşı gelme ve değiştirme isteğinde bulunmuşlar.

Neden Önemli? Grup çalışmalarında, gruba uymanın grup ahengi ve devamı için önemli olduğu literatürde vurgulanmıştır. Ancak, bu tez kapsamında yürütülen çalışmalar, grup içinde farklı seslerin bazen grubun iyiliğine olabileceğinden, örneğin bu çalışmada grup imajını koruma gibi, dikkate alınmasında grup için faydalı olabileceğini göstermiştir.

Dört Cevapta Doktora Tezim

Ad Soyad: Dr. Demet Kara

Başlık: Otobiyografik Bellek Özelliklerinin İlişki Anıları Üzerinden İncelenmesi: Cinsiyet ve Anı Türlerinin Etkisi

Konu Neydi? Bu çalışmanın ana amacı kişisel önemli anıları ve önemli ilişki bağlamında (kardeş ve aile) gerçekleşen anıları cinsiyet ve otobiyografik anı boyutlarında incelemektir.

Nasıl Çalışıldı? Bu amaç kapsamında birbirini takip eden 3 çalışma geliştirilmiştir. İlk iki çalışmada, Çalışma 1A ve Çalışma 1B, Türkiye ve Amerikalı 18-25 yaş arası üniversite öğrencileriyle genç yetişkinlik dönemindeki kardeşlik ilişkileri ile ilgili derinlemesine mülakatlar düzenlenmiştir. Bu çalışmalarda özellikle katılımcıların kardeşlik ilişkilerinde dönüm noktası anılarını anlatması beklenmiştir. Bunu izleyerek geliştirilen Çalışma 2'de Türkiyeli 18-25 yaş arası başka bir grup genç yetişkin-den, geçmişlerinde deneyimledikleri kendileri için önemli, kardeşlerini içeren ve/veya aile üyelerini içeren üç farklı anıyı kağıt-kalem yöntemini kullanarak anlatması istenmiştir. İlk iki çalışmaya 77, ikinci çalışmaya ise 100 genç yetişkin dahil olmuştur.

Ne Bulundu? Sonuçlara bakıldığında kişilerin anı anlatım özellikleri kendi veya kardeşlerinin cinsiyetine göre değişiklik göstermemiştir. Buna göre kadın ve erkek katılımcılar otobiyografik anı anlatımında benzer özellikler sergilemektedir. Anı türlerine göre inceleme yapıldığında kişisel önemli anılar ile önemli ilişki bağlamında geçen anılar arasında çeşitli benzerlikler ve farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir. Buna göre, kişisel, kardeşe dair ve aileye dair önemli anılar aynı uzunlukta, detay yoğunluğunda ve tutarlılıkta benzerlikler sergilemiştir. Ancak, kişisel anılar diğer anılarla karşılaştırıldığında daha dönüştürücü bir güce sahipken olumlu duygusal değer ve duygusal ton boyutlarında daha yüksektir. Aileye dair anıların ise olumsuz duygusal değerinde daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Neden Önemli? Bu araştırma otobiyografik bellek literatüründe kardeşlere dair anıları inceleyen ilk çalışmadır. Sonuçlar incelendiğinde otobiyografik bellek çalışmalarının kişilerin kendilerine odaklandıkları çalışmalardan ilişki odaklı anılara genişletebileceği görülmüş ve bu literatür için yeni bir alan sunulmuştur.

Dört Cevapta Doktora Tezim

Ad Soyad: Dr. Gizem Uzun

Başlık: Yaş ve Yaşam Doyumu/Duygu Arasındaki İlişkilerde Duygu Düzenlemesinin Aracı Rolü: Sosyo-Duygusal Seçicilik Teorisi Perspektifi

Konu Neydi? Bu doktora tezi, yaş grubu ile yaşam doyumu ve duygu durumu arasındaki ilişkilerde bilişsel duygu düzenleme stratejilerinin aracı rolünü incelemeyi amaçlamıştır.

Nasıl Çalışıldı? Bu çalışmaya, 25 ve 40 yaşları arasındaki genç yetişkinler ve 65 ve 80 yaşları arasındaki yaşlı yetişkinler katılmıştır. Çalışma verileri anket yoluyla toplanmıştır.

Ne Bulundu? Bilişsel duygu düzenleme stratejilerinden pozitif yeniden odaklanmanın, yaş grubu ve negatif duygu durumu arasındaki ilişkiye aracılık ettiği bulunmuştur. Yaşlı bireylerin, genç bireylere kıyasla, daha yüksek pozitif yeniden odaklanma puanına sahip olduğu ve bunun da daha düşük negatif duygu durumu ile ilişkili olduğu bulunmuştur.

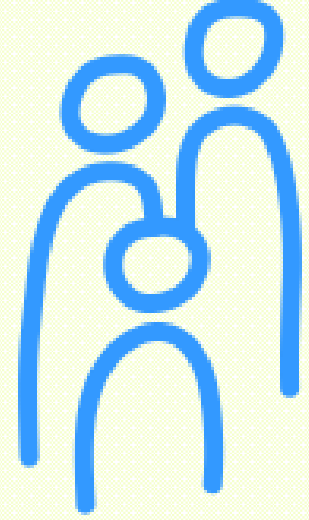
Neden Önemli? Bu çalışma, yaş, duygu düzenleme stratejileri ve öznel iyi oluş hali arasındaki ilişkileri ele almış ve farklı yaş grupları ile yapılacak uygulamalar için önemli bilgiler sağlamıştır.

Bunları Biliyor Muydunuz?

Gelişim Psikolojisi doktora programı öğrencilerimizden ve bölümümüz araştırma görevlilerinden Sevinç Akkaya'nın bizimle paylaşmış olduğu ve yakın zamanda yayımlanmış araştırmaların sonuçlarına göre;

- * Ebeveynlik ile ilişkili yoğun stres yaşayan ebeveynlerin, çocukları ile geçirdikleri zaman süresince medya araçlarını (telefon, internet, tv) daha fazla kullandıklarını, ve bu durumun zamanla çocuktaki davranış problemlerini arttırdığını,
- * Restaurant, doktor ziyareti, oyun alanı ve laboratuvar gibi farklı ortamlarda gözlemlenen ebeveyn-çocuk etkileşimlerinde, telefonu ile sık sık ilgilenen ebeveynlerin çocukları ile sözel olarak daha az iletişim kurduğunu, ebeveynlik duyarlılıklarının daha az; çocuğa verdiği tepkilerinin ise daha sert olabildiğini,
- * Çocuğu besleme gibi rutinleşen aktivitelerde ebeveynlerin eğlenme amacıyla telefon, televizyon gibi medya araçlarını sıklıkla kullandıklarını; ancak bu durumun, beslenme sırasında annenin bebekten gelen mesajları kaçırmasına neden olabileceğini ve ileriki zamanlarda çocukta uyumsuz yeme davranışlarının gelişmesine yol açabileceğinin düşünüldüğünü,
- * Medyanın genellikle ebeveynler tarafından, çocuğun davranışlarını düzenleme, çocuğu oyalama/meşgul tutma ve ebeveynin kendisine zaman yaratma aracı olarak görüldüğünü; bu amaçlarla, özellikle ebeveynlik konusunda kendisine daha az güven duyan, partnerinden daha az destek alan, medyanın çocuğun gelişiminde olumlu etkilerinin olacağına inanan ve çocuklarında herhangi bir sağlık veya davranış problemi bildiren ebeveynler tarafından medyanın çocuk yetiştirmede daha sık kullanıldığını,

Gelişim Psikolojisi doktora programı öğrencilerimizden ve bölümümüz araştırma görevlilerinden Ezgi Aydoğdu'nun bizimle paylaşmış olduğu ve yakın zamanda yayımlanmış araştırmaların sonuçlarına göre;

- * Singapur'da yaşayan 258 ebeveynle yapılan çalışmaya göre ebeveyn stresinin, algılanan COVID-19 etkisi ve ebeveyn-çocuk yakınlığı arasında negatif anlamlı bir aracı etkiye sahip olduğunu, COVID-19'un ebeveynlerin stresini arttırdığını ve ebeveyn-çocuk arasındaki yakınlığın azalmasına yol açtığını, öte yandan yine ebeveyn stresinin algılanan COVID-19 etkisi ile sert ebeveynlik arasında pozitif ve anlamlı bir aracı etki gösterdiğini, COVID-19'un ebeveyn stresini artırarak ebeveynlerin sert ebeveynlik davranışları göstermelerine yol açtığını,
- * İtalya ve Portekiz'de yaşayan 567 ebeveynle yapılan bir çalışmada, ebeveynlerin raporlarına göre COVID-19 pandemi öncesi akademik motivasyonu yüksek olan çocuklarda pandemi sırasındaki akademik motivasyonlarında daha fazla azalma görüldüğünü, ayrıca pandemi sırasında okul dışı faaliyetlerdeki azalmanın çocukların akademik motivasyonundaki azalma ile ilişkili olduğunu,
- * 4. sınıfa devam eden 166 öğrenci ile yapılan çalışmaya göre COVID-19 pandemi sırasında pozitif ebeveyn stillerin, aile fertleriyle geçirilen zamanın, sosyal ilişkilerin ve akademik ilginin öğrencilerin yaşam doyumunu anlamlı bir şekilde arttırdığını,

biliyor muydunuz?